

2009 4-5**Skøn under regel i sag om personligt tillæg
efter pensionsloven**

En borger klagede til ombudsmanden over at kommunen og det sociale nævn havde afvist at godkende hendes udgifter til bil som "rimelige faste udgifter" i forbindelse med hendes ansøgning om personligt tillæg efter pensionsloven. Som begrundelse havde myndighederne henvist til en fast praksis hvor udgifter til bil kun godkendes hvis bilen er nødvendig af helbredsmæssige eller arbejdsmæssige grunde.

31.marts 2009

Forvaltningsret
114.3
123.1
123.2

Ombudsmanden mente at myndighederne burde have vurderet om ansøgerens argumenter for at have bil kunne føre til at myndighederne i det konkrete tilfælde måtte fravige deres praksis. Ved ikke at gøre det havde myndighederne efter ombudsmandens opfattelse ulovligt sat skøn under regel.

Sagen rejste også et spørgsmål om begrundelse, jf. forvaltningslovens § 24. Ombudsmanden mente at myndighedernes begrundelse – hvor myndighederne henviste til den faste praksis – overordnet set var subjektivt korrekt.

(J.nr. 2008-1332-055).

Ombudsmandens udtalelse**"1. Skøn under regel**

Faxe Kommunes og det sociale nævns afgørelser er truffet i henhold til § 14, stk. 1, i lov om social pension (pensionsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 484 af 29. maj 2007. Bestemmelsen lyder sådan:

'§ 14. Personligt tillæg kan udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særlig vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.'

Af vejledning nr. 53 af 31. august 2007 pkt. 77 om folkepension efter lov om social pension fremgår følgende:

'77. Kommunen skal træffe afgørelse om personligt tillæg efter en nærmere konkret, individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold. Der skal i hver enkelt sag foretages en samlet vurdering af pensionistens økonomiske forhold – dvs. en samlet vurdering af indtægtsforholdene, herunder størrelsen af den sociale pension, og alle andre indtægter og formue – sammenholdt med størrelsen af de rimelige og nødvendige udgifter.

Størrelsen af indtægt eller formue kan herunder vurderes i relation til det formål, der søges om personligt tillæg til at dække. Men det er ikke afgørende, hvilken udgift pensionisten anmoder om at få dækket via personligt tillæg, men om pensionisten har mulighed for at afholde de nødvendige og rimelige udgifter vurderet i forhold til indtægter og formue.

Kommunen skal således ved hver enkelt ansøgning om personligt tillæg foretage en nærmere individuel vurdering af, om pensionisten ved en rimelig tilrettelæggelse af sin økonomi selv burde kunne afholde den udgift, som pensionisten søger personligt tillæg til at dække. Først når kommunen efter en samlet vurdering finder, at pensionistens økonomiske forhold er særlig vanskelige, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om tildeling af personligt tillæg.'

Myndigheden skal således foretage en konkret og individuel vurdering af bl.a. hvad der kan betragtes som en rimelig og nødvendig udgift.

Faxe Kommune skrev i sin afgørelse af 4. oktober 2007 at dine udgifter til bil ikke kunne godkendes, og det skyldtes ifølge kommunens revurdering af 17. oktober 2007 at du ikke anvender din bil erhvervmæssigt. I udtalelsen til mig af 2. december 2008 skrev kommunen at udgiften ikke var medtaget i den økonomiske transgvurdering 'da bilen ikke er vurderet til at have erhvervmæssig eller helbredsmæssig betydning'.

Det sociale nævn har lagt vægt på samme forhold. Ifølge nævnets afgørelse af 12. december 2007 medtages ved en økonomisk behovsvurdering 'efter praksis kun biludgifter, hvis bilen er nødvendig af helbredsmæssige eller arbejdsmæssige grunde'. I nævnets udtalelse til mig af 4. november 2008 har nævnet henvist til at den omtalte praksis følges af såvel kommuner som de sociale nævn; nævnet har herved bl.a. henvist til principperne i Ankestyrelsens afgørelse SM P-22-02 for så vidt angår nødvendigheden af arbejdsmæssige grunde.

I den omtalte SM P-22-02 havde nævnet ikke fundet anledning til at tilside sætte kommunens afgørelse omkring ansøgerens Falckabonnement hvorefter udgiften vedrørende ansøgers bil ikke kunne godkendes som en rimelig udgift, idet ansøger ikke længere benyttede sin bil som transportmiddel til arbejde. Ankestyrelsen tog ikke udtrykkeligt stilling til spørgsmålet da sagen i An-

kestyrelsen blev behandlet i principielt møde med henblik på nærmere vurdering af om udgifter til ulykkesforsikring og til gældssanering burde medtages i budgettet som rimelige faste udgifter.

Sådan som Faxe Kommunes og det sociale nævns afgørelser og udtalelser er formuleret, må jeg lægge til grund at myndighederne mener der er tale om en fast og ufravigelig praksis. Jeg kan således ikke se at den praksis som myndighederne har beskrevet, åbner for en individuel stillingtagen. Når nævnet i udtalelsen til mig udtrykkeligt forholder sig til dine argumenter, lægger nævnet også her vægt på at dine argumenter ikke støtter et helbreds- eller erhvervs-mæssigt begrundet behov.

En fast administrativ praksis giver store praktiske fordele for myndighederne ligesom den mindsker risikoen for usaglig forskelsbehandling. Den administrative praksis kan imidlertid kolliderer med det underliggende retsgrundlag. Det er således almindeligt antaget at en forvaltningsmyndighed ikke uden særlige holdepunkter i lovgivningen lovligt kan sætte et lovbestemt skøn 'under regel' ved at opstille interne regler der afskærer eller kraftigt begrænser skønnet. Som udgangspunkt er en forvaltningsmyndighed forpligtet til i hvert enkelt tilfælde at inddrage relevante og saglige kriterier og i forhold hertil træffe en afgørelse efter en konkret vurdering, jf. Jon Andersen, Socialforvaltningsret, 2. udgave (2006), s. 104 ff, og Jens Garde mfl., Forvaltningsret – Almindelige emner, 4. udgave (2004), s. 408 ff.

Som nævnt ovenfor må jeg lægge til grund at Faxe Kommune og det sociale nævn mener at den nævnte praksis er ufravigelig.

Pensionslovens § 14, stk. 1, siger imidlertid udtrykkeligt at der skal foretages en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

På den baggrund mener jeg ikke at myndighederne er berettiget til at opstille en ufravigelig betingelse om at biludgifter kun medtages hvis bilen er nødvendig af helbreds- eller arbejdsmæssige grunde.

Faxe Kommune og det sociale nævn burde derfor efter min opfattelse have vurderet om dine argumenter for at have bil kunne føre til at myndighederne i det konkrete tilfælde måtte fravige deres praksis om at udgifter til bil kun kan godkendes hvis bilen er nødvendig af helbreds- eller arbejdsmæssige grunde. Om begrundelseskravet i den forbindelse kan jeg henvise til Hans Gammeltoft-Hansen mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 560, med omtale af bl.a. Højesterets dom trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 1995, s. 874.

Ved ikke at have foretaget en sådan vurdering mener jeg at Faxe Kommune og det sociale nævn ulovligt har sat skøn under regel.

Jeg har gjort Faxe Kommune og Det Sociale Nævn, Statsforvaltningen Sjælland, bekendt med min opfattelse.

2. Det sociale nævns begrundelse

I min høring af 6. august 2008 bad jeg også nævnet redegøre nærmere for nævnets begrundelse i afgørelsen af 12. december 2007 som uddybet af nævnet i breve af 27. marts 2008 og 8. april 2008.

En begrundelse for en forvaltningsafgørelse skal være korrekt i den forstand at den skal være et sandt udtryk for de forhold og overvejelser der har ført myndigheden frem til den trufne afgørelse. Forvaltningslovens kapitel 6 indeholder regler om begrundelsespligten og begrundelsens indhold. Bestemmelserne lyder sådan:

§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

...

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

...'

Hvis der foreligger en bestemt praksis som ligger til grund for myndighedens skønsudøvelse, og den aktuelle afgørelse falder i tråd med den praksis, vil det være tilstrækkeligt at myndigheden beskriver praksis, det vil sige dens indhold og grundlag. Hvis sådanne beskrivelser er offentligt tilgængelige, vil en henvisning kunne være tilstrækkelig på samme måde som ved retsregler; de pågældende beskrivelser vil også kunne vedlægges. Se Hans Gammeltoft-Hansen mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 559.

Som det fremgår ovenfor, må jeg lægge til grund at det netop er det sociale nævns opfattelse at der foreligger en fast og ufravigelig praksis om at udgifter til bil kun kan godkendes hvis bilen er nødvendig af helbredsmæssige eller

arbejds-mæssige grunde.

Det er derfor subjektivt korrekt – og dermed i overensstemmelse med forvaltningslovens § 24 – når nævnet begrunder afgørelsen af 12. december 2007 med at der efter praksis kun medtages biludgifter hvis bilen er nødvendig af helbredsmæssige eller arbejds-mæssige grunde. Nævnet burde dog i overensstemmelse med det ovenfor anførte have lavet en 'kildehenvisning' til praksis; i nævnets udtalelse til mig af 4. november 2008 vedlagde nævnet eksempelvis SM P-22-02 der ifølge nævnet beskrev principperne for så vidt angik nødvendigheden af arbejds-mæssige grunde.

I afgørelsen af 12. december 2007 skrev nævnet endvidere at der 'ikke i sagen [er] oplyst om forhold, der kan begrunde, at De har bil'.

I din ansøgning til kommunen af 1. oktober 2007 og i din klage til nævnet af 9. oktober 2007 har du netop oplyst om dit behov for at have bil. Jeg mener derfor at nævnets formulering er uheldig. Nævnet burde i stedet i overensstemmelse med nævnets subjektive opfattelse have forklaret hvorfor dine argumenter ikke efter praksis kunne føre til at dine udgifter til bil kunne godkendes. Om subjektiv korrekt begrundelse, se bl.a. Hans Gammeltoft-Hansen, Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 566.

Jeg har gjort Det Sociale Nævn, Statsforvaltningen Sjælland, bekendt med min opfattelse.

3. Henstilling

På baggrund af det jeg har anført, har jeg henstillet til Det Sociale Nævn, Statsforvaltningen Sjælland, at genoptage sagen og træffe en ny afgørelse."

Det Sociale Nævn, Statsforvaltningen Sjælland, skrev efterfølgende til mig at nævnet havde besluttet at tage sagen op til fornyet behandling. Jeg meddelte nævnet at jeg herefter ikke foretog mig mere i sagen.

Sagsfremstilling

Det fremgik af sagens akter at A den 1. oktober 2007 søgte Faxe Kommune om personligt tillæg efter pensionslovens § 14, stk. 1, til en tandbehandling på 7.531 kr. A anførte bl.a. at det "ikke er luksus" at hun har bil da hun bor uden for rækkevidden af offentlige transportmidler.

I en afgørelse af 4. oktober 2007 skrev Faxe Kommune sådan:

”Du har søgt om tilskud i form af personligt tillæg § 17, stk. 2, til dækning af udgiften til tandbehandling kr. 7.531,00. Der er foretaget en økonomisk vurdering hvor dine indtægter er sammenholdt med dine faste løbende udgifter. Denne vurdering viser, at du efter at have afholdt dine faste løbende udgifter, har et rådighedsbeløb til kost, beklædning mv. på kr. 4.160,00.

Faxe Kommune har fastsat et rådighedsbeløb på kr. 3.000,00. Udgiften til bil, vægtafgift og bidrag kan ikke godkendes.

Det skønnes ud fra ovenstående, at du ikke er særlig vanskeligt stillet økonomisk, hvorfor der meddeles afslag på det ansøgte. Hvis dine økonomiske forhold ændrer sig væsentligt eller du får ekstraordinære store udgifter, er du velkommen til at rette henvendelse med fornyet ansøgning.

Ansøgningen er behandlet efter pensionslovens § 17, stk. 2.

De kan klage over denne afgørelse – klagevejledning er vedlagt.”

Den 9. oktober 2007 klagede A over Faxe Kommunes afgørelse. A stod uforstående over for at kommunen havde fastsat rådighedsbeløbet til 3.000 kr., og at beløbet tilsyneladende for nylig var blevet nedsat fra 4.000 kr. til 3.000 kr. A skrev bl.a.:

”I anfægter min ret til at have bil, til trods for, at jeg i et følgebrev til ansøgningen anførte, at det ikke er luksus at have bil der hvor jeg bor. Der er ca. 6 km til Karise som er den nærmeste by, hvor der kan handles ind og hvor der er adgang til tog. Der er ca. 1,7 km til en skolebus, som kører om hverdagen og ikke ret ofte. Hvad havde I tænkt jer? Skal jeg gå til Karise når jeg skal handle, skal til læge, tandlæge eller har andre ærinder – f.eks. at besøge min familie. Altså, jeg er 84, godt nok rask og rørig, blandt andet fordi jeg passer på mig selv, lever sundt, får min daglige motion og i øvrigt ikke ligger samfundet til byrde. Det er 40 år siden, jeg sidst har ligget på et sygehus, jeg får et halvårligt tandeftersyn, hvad kan man næsten forlange mere.

I de snart 17 år, jeg har boet i kommunen har jeg én gang før bedt om økonomisk støtte – også dengang i form af hjælp til en rodbehandling af en tand. Dengang var der ingen, der anfægtede, at jeg har bil – hvorfor så nu?”

Den 17. oktober 2007 sendte Faxe Kommune A' klage videre til Det Sociale Nævn, Statsforvaltningen Sjælland. Kommunen skrev bl.a.:

”Der er lavet en økonomisk vurdering, hvor indtægten er sammenholdt med de godkendte udgifter på 7.087,00. Denne vurdering viser et månedligt rådighedsbeløb på 4.160,00. Der er derfor givet afslag på ansøgningen, da det ikke vurderes, at (A) er særlig vanskelig stillet økonomisk.

Udgiften til bil, vægtafgift og bidrag er ikke godkendt, da den ikke anvendes erhvervsmæssigt.

Sagen er revurderet og der er ikke fundet grundlag for en ændring af beslutningen.”

I en afgørelse af 12. december 2007 fandt det sociale nævn ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte kommunens afgørelse. Nævnet begrundede sin afgørelse sådan:

”Begrundelsen er, at Deres økonomiske forhold ikke vurderes at være særligt vanskelige.

Ved vurderingen af, om en person må anses for at være vanskeligt stillet økonomisk foretages et skøn over den pågældendes indtægter og rimelige faste udgifter, samt den likvide formue.

Ved vurdering af, hvad der anses for rimelige faste udgifter henses til, om der er tale om nødvendige udgifter, eller udgifter der ville stille den pågældende urimeligt ringe i forhold til andre personer i samme livssituation.

Udgifter, der ikke, [efter] denne vurdering kan anses for rimelige forudsættes afholdt af rådighedsbeløbet.

Rådighedsbeløbet er det beløb, der er tilbage, når de rimelige faste månedlige udgifter er betalt, og er således det beløb, som ansøgeren kan disponere over ud fra sin egen prioritering.

Rådighedsbeløbet skal i øvrigt efter praksis dække de løbende underholdningsudgifter i den daglige husholdning, herunder udgifter til kost, toiletartikler, beklædning, avis, kontingent til fritidsinteresser, bogklubber og lignende.

Ved en økonomisk behovsvurdering medtages efter praksis kun biludgifter, hvis bilen er nødvendig af helbredsmæssige eller arbejdsmæssige grunde.

Der er ikke i sagen oplyst om forhold, der kan begrunde, at De har bil.

Nævnet finder således, at De med et månedligt rådighedsbeløb på 4.140 kr. selv har midler til at betale det ansøgte, eventuelt ved en afdragsordning med tandlægen.

Nævnet skal over for kommunen bemærke, at der ikke må sættes skøn under regel. Kommunen har meddelt et fast rådighedsbeløb på 3000 kr. månedligt. Denne interne regel kan udelukkende anvendes som udgangspunkt, og kan aldrig anvendes som begrundelse i en afgørelse.

Nævnet har noteret sig, at kommunen i sin afgørelse ikke har henvist til den korrekte bestemmelse i pensionslovens § 14, stk. 1 i henhold til hvilken afgørelsen er truffet, ikke har angivet de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen, og ikke har redegjort for de faktiske omstændigheder, der har været af væsentlig betydning for afgørelsen. Det er en overtrædelse af forvaltningslovens § 24.

I den konkrete sag gør disse mangler dog ikke kommunens afgørelse ugyldig. Begrundelsen herfor er, at de nævnte mangler ikke har haft betydning for afgørelsens resultat.”

I et brev af 18. december 2007 klagede A til nævnet over afgørelsen. I brevet skrev A sådan:

”Jeg har modtaget nævnets afgørelse af 12.12 d.å., hvori man meddeler mig, at man ikke finder tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte kommunens afgørelse.

Det har jeg taget til efterretning, men har dog en bemærkning at gøre:

Nævnet bemærker over for kommunen, at der ikke må sættes skøn under regel. Så vidt jeg med min allerbedste vilje kan se, er det præcis, hvad nævnet gør i henseende til ikke at kunne anerkende mine udgifter til bil.

Nævnet skriver: ’efter praksis medtages kun biludgifter, hvis bilen er nødvendig af helbredsmæssige eller arbejdsmæssige grunde’.

Her kan jeg ikke se, at der er foretaget et skøn, idet man ikke – til trods for at jeg i rigeligt mål har redegjort for, at det er komplet umuligt at bo der, hvor jeg gør, uden at have en bil – har taget hensyn til min bolig-situation.

Jeg ved godt, at nævnet ikke kan have lokalkendskab, men det burde kommunen have kunnet give jer.

Mere har jeg ikke at sige – men jeg kunne godt tænke mig et svar på, om ikke nævnet er enig med mig i, at der er sat skøn under regel.”

I et brev af 27. marts 2008 skrev nævnet sådan til A:

”Nævnets sekretariat har modtaget Deres brev.

Vi finder ikke at der er sat skøn under regel i Deres sag.

I afgørelsen er der beskrevet at Deres behov skal vurderes i forhold til andre i samme livssituation som Dem. Ud fra dette er det skønnet, at udgiften til bil ikke kan medtages som en godkendt udgift.

Vi beklager den sene besvarelse.”

Den 2. april 2008 skrev A sådan til nævnet:

”Jeg har modtaget Deres brev af 27.03.2008, men er ikke enig i Deres konklusion mht., at udgiften til bil ikke kan medtages som en godkendt udgift.

Jeg ønsker derfor Deres svar på, med hvilken vægt det er indgået i Deres skøn, at jeg ikke har adgang til offentlige transportmidler.”

I et svar af 8. april 2008 skrev nævnet sådan:

”Under henvisning til Deres brev af 2. april 2008 kan det oplyses, at sagen er afgjort på grundlag af en samlet vurdering af sagen.

Det er derfor ikke muligt at udskille særskilt med hvilken vægt Deres oplysning om, at De ikke har adgang til offentlige transportmidler er indgået i skønnet.”

Den 20. april 2008 klagede A til mig. I sin klage skrev A at hun havde taget nævnets afgørelse til efterretning, men at hun dog havde bedt nævnet om en begrundelse for at man ikke ville anerkende hendes udgifter til bil. A spurgte om det kunne være rigtigt at hun trods gentagne opfordringer stadig ikke havde fået nogen begrundelse.

Den 6. august 2008 bad jeg det sociale nævn om en udtalelse i sagen og om at låne sagens akter. Jeg bad om at nævnet først indhentede en udtalelse fra Faxe Kommune. I mit brev citerede jeg dele af korrespondancen mellem A og nævnet og skrev herefter:

"Jeg beder det sociale nævn om at redegøre for i hvilket omfang begrundelsen i nævnets afgørelse af 12. december 2007 – som uddybet i nævnets brev af 27. marts 2008 og 8. april 2008 – opfylder begrundelsespligten i forvaltningslovens § 24. Jeg beder navnlig nævnet om at redegøre for i hvilket omfang der i begrundelsen er taget stilling til (A)'s anbringende om at hendes biludgifter burde indgå som en nødvendig udgift, fordi hun bor 6 km uden for en by, og hvor der ikke er adgang til offentlige transportmidler. Jeg beder i den sammenhæng om at nævnet i besvarelsen inddrager udtalelsen i min beretning fra 2002, side 140 ff* (særligt mine bemærkninger på side 160 om en fyldestgørende begrundelse) (vedlagt i kopi).

Jeg beder endvidere Faxe Kommune og det sociale nævn om at redegøre nærmere for det retlige grundlag for at udgifter til bil ikke kan anses for en nødvendig udgift ved vurderingen af berettigelsen af et personligt tillæg efter § 14, stk. 2, [rettelig stk. 1, min bemærkning] i pensionsloven i tilfælde af at borgeren geografisk bor afsondret, og der ikke er adgang til offentlig transport."

I en udtalelse til mig af 4. november 2008 skrev nævnet bl.a.:

"Indledningsvis ønsker nævnet at præcisere, at (A) har adgang til offentlige transportmidler, om end i begrænset form. Hun oplyser således selv, at der er mulighed for ved egen kraft at transportere sig 1,7 km til nærmeste bus, der dog er en skolebus med begrænset antal afgangene i hverdagen.

Ad 1 [nævnets begrundelse; min bemærkning]:

Nævnet har i sin afgørelse af 12. december 2007 udtrykkeligt forholdt sig til (A)'s anbringende om, at hendes udgifter til bil burde indgå som en nødvendig udgift.

Nævnet skriver således i afgørelsen:

'Ved en økonomisk behovsvurdering medtages efter praksis kun biludgifter, hvis bilen er nødvendig af helbredsæssige eller arbejdsæssige grunde.

Der er i sagen ikke oplyst om forhold, der kan begrunde, at De har bil.'

Nævnet bemærker dog hertil, at nævnet i selve afgørelsen ikke konkret har gengivet (A)'s anbringende om, at hendes biludgifter burde indgå som en nødvendig udgift ved beregning af hendes rådighedsbeløb.

Ad 2 [det retlige grundlag; min bemærkning]:

At udgifter til bil kun medtages ved en økonomisk behovsvurdering, hvis bilen er nødvendig af helbredsmæssige eller arbejdsmæssige grunde, er almindelig anvendt praksis af såvel kommuner som de sociale nævn, jf. også principperne i Ankestyrelsens afgørelse SM P-22-02 for så vidt angår nødvendigheden af arbejdsmæssige grunde. SM P-22-02 er vedlagt til orientering.

Praksis udspringer af, at den enkelte borger frit kan vælge, hvor borgeren ønsker at bo.

Vælger man at bosætte sig på landet ca. 6 km fra Karise og med 1,7 km til en bus med få afgang om dagen, må den enkelte dermed have gjort sig klart, hvad det vil medføre vedrørende transport. Om man ønsker at handle ind, besøge familie mv., må man alt efter rådighedsbeløbets størrelse afgøre, hvorledes man vil transportere sig i denne forbindelse. Ønsker man at have det hele tæt på, må man således i stedet flytte tættere på eller til en by, der gør dette muligt i et større omfang. Borgerens frie valg med hensyn til valg af bolig må derfor som udgangspunkt medføre, at transportudgifter skal dækkes af borgerens rådighedsbeløb efter eget valg.

Undtaget til dette udgangspunkt er, som nævnt, efter praksis, og som også gengivet i nævnets ovennævnte afgørelse, at udgifter til bil kan godkendes som rimelige faste udgifter, hvis bilen er nødvendig af helbredsmæssige eller arbejdsmæssige grunde.

Når der ikke er lægelige udtalelser, der udtaler at det er umuligt for borgeren at gå eller cykle 1,7 km til bussen, alternativt 6 km til Karise, kan udgiften til bil ikke medtages som en rimelig udgift, idet udgiften til bil da forventes at skulle dækkes af borgerens rådighedsbeløb, som det står borgeren frit for at anvende, som borgeren ønsker.

Det kan efter vurdering være velbegrundet at godkende udgifter til bil på baggrund af, at borgeren skal kunne bevare sit forsørgelsesgrundlag. Anvender borgeren bilen som transportmiddel til arbejde, afvejes dette dog fortsat i forhold til, om det er muligt at opretholde erhvervet ved anvendelse af offentlige transportmidler, og hvor langt borgeren kan forventes at kunne transportere sig selv.

Da (A) som pensionist er sikret et forsørgelsesgrundlag, er det af den grund ikke nødvendigt at afholde udgiften til bil.

I den konkrete sag er der ikke anført forhold, der gør, at nævnet finder anledning til, at udgifter til bilen skal medtages ved den økonomiske vurdering. (A) har ikke oplyst om helbredsmæssige forhold, der begrundes, at hun ikke kan bevæge sig ved egen kraft 1,7 km til nærmeste offentlige transportmiddel, dog med begrænsede anvendelsesmuligheder, eller 6 km til Karise. Noget sådant fremgår heller ikke af sagens akter i øvrigt.”

I en udtalelse af 2. december 2008 skrev Faxe Kommune sådan:

”Faxe har ikke medtaget udgifter til bil/vægtafgift i den økonomiske trangsvurdering da bilen ikke er vurderet til at have erhvervsmæssig eller helbredsmæssig betydning.

Med hensyn til adgangen til offentlig transport – så vil evt. kørsel til speciallæge/læge i de fleste tilfælde være dækket af kommunens kørselsordning. Vurderingen har derfor været at ansøger er sidestillet med andre i samme livssituation.”

Den 23. december 2008 sendte jeg en kopi af det sociale nævns og Faxe Kommunes udtalelser til A med henblik på at modtage eventuelle bemærkninger.

I et brev af 31. december 2008 kommenterede A myndighedernes udtalelser. Efter A's opfattelse havde nævnet fortsat blot begrundet afgørelsen med almindelig anvendt praksis og ikke et skøn. A var endvidere uenig i nævnets opfattelse af at den enkelte borger frit kan vælge bopæl.

NOTE: (*) FOB 2002, s. 140.